

Taxa postală
plătite în numerar
No. 24.716-929.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.)
Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
vonta 110, negyedévre 320,
600, egészévre 1200 lej. Két
havonta 1, negyedévre 3,
egészévre 10 dollár, vagy
értékű valuta. Hirdetési
szerint. Az „UJ KELET”
bánsági zsidóság egyetemes naplapja
Cikkeink utánnymását csak a forrás
megjelölésével engedjük meg.

Utter Robert
Budape

UJ KELET

ESZÉK-POLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen leveleket nem fogadjunk el.
Kéziratok megőrzésére és visszaküldésére nem vállalkozunk. Főszerkesztő Dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámber Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hátszegi Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 31

Ára 5 lej

Csúfoltók 1932 márc. 24.

5692. EV
VEADAR 16

XV. ÉVF.
70 SZAM

Köszönjük szépen

Tavaly még úgy volt, hogy jólvelet ember csak akkor diskurált az időjárásról, ha már igazán nem volt semmi egyéb mondánivalója és zavarában egyszer csak kinyögte: milyen szép időnk van ma!

Ez volt egyébként a legunalmasabb mondat, ami csak egy embertől kitélt. Nem volt rá kíváncsi senki sem. Az sem, aki mondta, az sem, akinek adresszálya volt. Csak úgy uszott a levegőben. Esetleg igaz sem volt, mert előfordult az is, hogy éppen az eső zuhogott, amikor pusztá unalomból a szép időt emlegették.

Persze mindez tavaly volt. Az idén másképpen van. Egyre hevesebben és egyre türelmetlenebbül vitatkozik, jósol és káromkodik mindenki az időjárás miatt. Még az is, akinek a feje tele van egyéb gondokkal.

Ami természetes is. Hiszen, ha az ember március 24-én kinéz az ablakán és havat lát a házak meg a dombok tetején, sokkal jobban elfacsarodik a szíve, mintha például Jorgát látja a miniszterelnöki székben, vagy Cuzát hallja a cukorkérdésről interpellálni.

Keserves egy dolog ez a tél, aminek ha talán vége is szakad, alighanem ártiz ömlik a nyomába.

A meteorológiai intézet ma — igaz, hogy egy kissé bátoratlanul — holnapra megjósolja a tavaszt.

Nagyon szépen köszönjük a szíveségét.

Hitler mártírja

Minden eszmének, a jónak és hasznatlannak egyaránt vannak mártírjai. Ismerjük Heine irásából a matrómártírt, aki fölmászott az árbócra és mielőtt a hullámsírba vetette volna magát, így kiáltott föl:

„Ich sterbe für den Kapitän Nelson!”

Majdnem ilyen eset történt a napokban Lipcsében. Majdnem. Mert Nelsont azért még sem szabad egy szuszra említeni Hitlerrel. Ugyanis megtörtént, hogy valaki öngyilkosságot követett el Hitler miatt.

Ez a valaki dr. Heinz Wilke fiatal leipzig középiskolai tanár. Azon a napon, amikor köztudomásúvá lett, hogy Hitler megbukott és március 13-án nem vette át a „harmadik birodalom” fölötti uralmat, sirögöröcsöt kapott és másnap is sirva ment az iskolába, ahol zokogva jelentette ki, hogy világszemléletének vége. Mindennap sirögöröcsökben vonaglott, míg tegnap kiugrott az iskola egyik emeleti ablakán az udvarra és szörnyet halt.

A nyomozás megállapította, hogy a szerencsétlen fiatal tanár szülei idegbetegségben szenvednek és az öngyilkos is idegbaj ellen kezelte magát hosszú ideig.

Ez mindent megmagyaráz. Normális idegekkel, tehetség nélkül nehéz dolog mártírságot elkövetni — Hitlerért. Hiszen nehéz dolog volt egészséges embernek még szavazni is rá.

Hetvenötmillió dollár — pusztításra

Korunk örületének, lelkiismeretlenségének és tehetetlenségének egyik megdöbbentő dokumentumát foglalja magában az a szürke amerikai hír, amely arról számol be, hogy a Farm Board 75 millió dollárt fordított a gyapottermelés csökkentésére. 75 millió dollárt, azaz egymillióárd 200 millió lejt fordítottak az éhező, bankeszközökkel telített Amerikában arra, hogy a föld bőven termő áldását a kellő mértékben pusztíthassák el.

Ugyanekkor az amerikai törvényhozás ismétletlen leszávazta a munkanélküliek segélyezéséről benyújtott javaslatokat. A munkanélküliek segélyezésére tehát nincs pénz Amerikában, ellenben van pénz, bőven van pénz a bőség mekákadályozására. Pedig ha azt a 75 millió dollárt, amelyet a gyapottermelés korlátozására fordítottak: munkanélküli se-

A világ minden részében fokozódik a válság, Angliában azonban a helyzet állandóan javul

London lett a világ egyik legolcsóbb városa

London, március 23. Az angol főváros egyike lett a világ legolcsóbb városainak. A világ minden részében fokozódik a válság, Angliában ezzel szemben a helyzet állandóan javulóban van. Még az amerikai és francia pénzügyminiszterek is azon törik a fejüket, miből fedezzék a költségvetési deficitet, ezzel szemben Neville Chamberlain angol kincstári kancellár azon gondol-

odik, hogy április végén milyen adó-nemeket szállítson le.

Ezzel kapcsolatban jelentik, hogy amerikai és francia részről újabb nagyobb fontvásárlásokat eszközöltek a font árfolyamának mesterséges felhajtására. A manővert három nagybank dollár- és frankvásárlásai ellensúlyozták. A pénzügyminiszterek állítólag az Angol Bank megbízásából jártak el.

Benes szerint egyes közép-európai államok olyan pénzügyi helyzetben vannak, hogy nem tudnak sokáig várni a dunai konföderációra

A Kisantant a „Tardieu”-terv mellett foglalt állást

Prága, március 23. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Dr. Benes külügyminiszter a cseh parlament külügy bizottsága előtt mondott exposéjában kitért a Tardieu terv ismertetésére és bírálataira is és a cseh álláspontot a következőkben körvonalazta:

„A csehszlovák kormány hajlandó az öt közép-európai állam konkrét tárgyalásaiban résztvenni és a tárgyalások alapjául a preferenciális gondolatot elfogadni. Ennek során azonban már eleve kizártnak tart minden politikai akciót, nemkülönben az említett államok esetleges vámoniójának tárgyalását is. A csehszlovák kormány nem vesz részt olyan tárgyalásokon, amelyek Románia és Jugoszlávia nem venne részt. Ha pedig Berlin és Róma nem járul hozzá a francia kezdeményezéshez, a csehszlovák kormány nem vesz részt semmilyen.

Hai irányból indult ki. Németország attól tart, hogy egy ilyen közép-európai akció Ausztrát olyan politikai helyzetbe hozhatná, hogy a német-ellenes politikai eszközeivé válhatnát.

A közép-európai államok elég erősek ahhoz, hogy Közép-európában olyan helyzet teremtsék, mint amilyen Belgium, Hollandia és a skandináv államok vannak. Nincs értelme olyan közép-európai politikának, amely Németországgal szembenállna. A közép-európai államok viszont gazdaságilag azt kérik Németországtól, hogy a közép-európai államokkal szemben bizonyos áldozatokat hozzon és járuljon hozzá a preferenciális rendszer megteremtéséhez. A kisantant államai a Tardieu tervet illetően egy nézetben vannak, mindhárom kisantant állam kedvézón foglalt vele szemben állást. Ausztriának és Magyarországnak nyilatkoznia kell. Bizonyos cseh köröknek azon aggodalmával kapcsolatban, hogy Ausztria és Magyarország mai pénzügyi helyzete mellett egy ilyen meg-egyezésnek nem volna értelme, mert ez a két állam nem fizetőképes, meg-egyezze Benes dr., hogy minden közép-európai egyezmény egyidejűleg feltételezi az ötlet közép-európai országok előzetes pénzügyi rekonstrukcióját is.

A Tardieu terv — mondotta ezután Benes — olyan elveket szögez le, amelyek tiz év múlva is ugyanilyen értékek maradnak. A terv keresztülvitelével azonban nem lehet sokáig várni. Nehány közép-európai állam olyan pénzügyi helyzetben van, amikor már nem bírja sokáig. A német kormány erre vonatkozó memoranduma lényegében azért elutasító, mert ellentétes politi-

gélyezésre adták volna, egy jelentékeny mértékben csökkent volna az oka annak a kényszernek is, mely a gyapottermelést fölös készleteik megsemmisítésére vezette. Ebben az esetben ugyanis a munkanélküliek egy tekintélyes hányada abba a helyzetbe kerülhetett volna, hogy textilárakat vásárolhasson, ami viszont a textilgyárak termelését fokozta volna, vagyis újabb munkástömegek számára tette volna lehetővé a textil-, közvetve pedig a gyapotfogyasztást.

Mindezt azonban csak a józan ész, az emberi belátás, a jószág és emberszeretet egy fikarcnyi megnyilvánulása tehette volna meg. De hol vagyunk ma a józan ész, a belátás, az emberszeretet legminimálisabb megnyilvánulásaitól? Egyre inkább az bizonyul be, hogy a válság nyomora, kétségbeesése nem a szellemi erők, a segíteni-akarás készségének fokozására szolgál, hanem a rombolás ösztönét fokozza, a kíméletlenség barbarizmusát ülteti maga fölé, hogy parancsoljon és uralkodjék.

Nem tagadható, hogy ezen a téren

VILÁG TÖKRE

Bulgária sem fizet

Bulgária — azt meg kell adni — nagyon udvariasan bejelentette, hogy nem hajlandó tovább fizetni hadtartozásait. Különböző diplomáciai demarsok, diszkrét fenyegetések és preszsiók, mind hiábavalóknak bizonyultak. A bolgár kormány kijelentette, hogy nem tud fizetni. Ellenben készséggel bocsátja a Népszövetség összes pénzügyi szakértőinek rendelkezésére az államháztartásra vonatkozó összes adatokat. És Genfben tudják, hogy hiába fognak a szakértők az államháztartás könyvvezetésében kotorászni, hogy valahol egy elrejtett feleslegre, vagy eltagadott jövedelmekre akadjanak, amelyekből meg lehetne állapítani a magát fizetésektelennek mondó Bulgária rosszhiszeműségét.

Mert a szakértő vizsgálat nem vezetett egyébhez, mint annak megállapításához, hogy Bulgária gazdasági verszenyességben szenved. Ez az ország, amelynek gazdasági struktúrája agrárjellegű, természetes, hogy megrendült pénzügyi alapjaiban. Oszlja tehát az összes mezőgazdasági államok sorsát: azoknak ereje is fogytán van s az államgépezetek mindenütt a nemfizetett fizetések drámáit élik át. És Bulgária végeredményben nem is tett egyebet, minthogy követte Németország példáját. Talán még meglepő lenne volna ez az ország, hogy a legvéresebb áldozatok árán is betartsa a vállalt kötelezettségeket, ha Németország ebben a tekintetben nem teremtett volna nyilvánvaló precedenst. „Nem rosszhiszeműségből függesszük fel kártartozásaink fizetését. Erőforrásaink kimerültek. Szíveskedjenek eljönni és személyesen meggyőződni arról.” Ez volt a német fizetésektelenység indokolása, amely most úgy látszik, sorra magukévé tesznek az adós államok.

Bulgária sok politikai intuícióval vászoltotta meg a fizetések felfüggesztésének pillanatát. Sok értelme egyébként se lett volna a tétovázásnak, a további halogatásra. Minden hiábavaló lett volna. Vannak államok, amelyek igyekeznek költelüket fenntartani és a hitelüknek ezért az érintetlenségéért hihetetlen erőfeszítéseket fejtenek ki. A legkeserveesebb költségvetési nehézségeket is megkockáztatják, hogy az esedékességnek eleget tegyenek és egy elvitathatatlan korrektség látszatát keltsek. Románia beszédes példával szolgál erre vonatkozólag. Az állam egész életerejét feláldozza a kormány, hogy az erre az évre esedékes hétmilliárd lejt a külföldnek pontosan megfizesse. Előbb a külföld, s csak azután a fizetések és nyugdíjak. Nap-nap után addig semmilyen kifizetést nem eszközöl az állam, amíg a külföldi tartozás napi részlete: 28 millió lej, nincs befizetve teljes egészében a Banca Nationalához. Talán soha még nem tgykezett Románia ilyen pontosan fizetni tartozásait, mint most, amikor az államapparátus alig lélegzik.

Es végeredményben miért ez az elvérzésig menő erőfeszítés? Hogy esetleges új kölcsön reményében fenntartsák az állam külső hitelét. A folytonos külföldi kölcsönvétel sohasem volt okos pénzügyi politika. A külföldi kölcsön expedienst volt, amely kellett ahhoz, hogy sürgős szükségességeknek eleget lehessen tenni. De ha a kölcsön volna az egyetlen mentő kiút, még akkor sincs semmi remény arra, hogy azt ma meg is lehessen szerezni. Fizetheti Románia bármilyen pontosan 's a tartozását s nyujthat annyi garanciát, a

mennyit akar, külföldi kölcsönt ma nem tud szerezni. Sem Románia, sem a többi államok. Sehol a világon nincsen ma olyan piac, ahol kölcsönkötvényeket lehetne elhelyezni. Az összes bankok ki vannak merülve és mindenütt bizalmatlanság ásit a kölcsönkötvényekre.

Az amerikai szenátusban Johnson szenátor hatalmas botrányt idézett elő a „Befagyott hitelek” fölött elmondott interpellációjával. Johnson szenációs leleplezéseket mondott el arról, hogy bizonyos nemzetközi bankcsoportok fedezete mellett 15 milliárd dollár vándorolt ki Newyorkból kölcsön formájában, olyan biztosítékok ellenében, melyek semmit sem érnek. Amerikában most az a jelszó: „az amerikai pénz maradjon Amerikában”. Ugyanez a bizalmatlanság és ugyanez a jelszó a többi államokban is, amelyek még rendelkeznek tökéfeleslegekkel. Az államoknak tehát nincs miért reménykedniük külföldi kölcsönökben. És akkor mire jó fenntartani a „külföldi hitelet”? Mire jó annyi áldozatot hozni, ha amugyis minden hiábavalónak bizonyul a külföldi piacokat domináló pánikhangulattal szemben?

Mert tudni kell, hogy ezeknek az erőfeszítéseknek is van egy bizonyos határ. Egy román publicista, mégpedig pronoszírozottan jobboldali, tette azt a megállapítást, hogy „az államháztartás megszorításait nem lehet adabszordum vinni, forradalmi megrázkodtatások rizikója nélkül, hogy a felzárkózott népszemélyek tumultusából ki ne kerüljön a győztes kommunizmus”. Nem szabad elfelejteni, hogy nemcsak az egyénnek van szüksége egy bizonyos létminimumra, hanem az államoknak is. A vérszegénység egyaránt végzetes az egyénre és az állam-organizmusra. Különösképpen az agrár-államok fuldokló lélegzete az, ami az agóniára figyelmeztet. Az adós államok nem tehetnek egyebet, minthogy fizetőképességüket alaposan felülvizsgálják és megtegyék a szükséges védőintézkedéseket. Előbb-utóbb Románia sem fogja ezt a sorsot elkerülhetni. Ha csak ki nem esznek valamilyen csodaszert arra, hogy a külföldi tartozások pontos rendezése mellett még a szállítók, a tisztviselőknek, a nyugdíjasoknak is jusson valami, az állam napról-napra csökkenő bevételeiből.

— Áprilistól megindul a normális forgalom a berlini tőzsdén. Berlinből jelentik: Áprilistól megindul Berlinben a tőzsdén a normális értékpapírforgalom visszaillesztésére a hivatalos jegyzéseket is. A határidőzseteket egyelőre még szüneteltetni kell és külön engedély nélkül nem szabad kényszereléseket végrehajtani.

GALLIA

Francia
selymeket
ajánl Husvitra

AJÁNDÉK

azon vevői részére, kik legkevesebb 800 le értékű vásárlást eszközölnek:

Egy doboz puder
a Houbigant
párisi parfümeria gyár mánya

GALLIA (UJ),
Str. Gen. Necutcea 2,
(v. Kornis u.) Renner-palota

Urania Mozgó

Mai kezdettel mutatja be a szezon egyik legszebb és legérdekesebb hangosfilmét:

Tarzan, a tigris

izgalmas dráma, Amerika őserdőiből, mely Edgar Rice Burroughs közismert „Tarzan” c. regénye nyomán készült. Főszerepekben: Frank Merill és Nathalie Kingstone. MonopolFilmcentrala.

Jön: Grete Garbo egyetlen 1932. évi alkotása:

Inspiracio

a Selectmozgóban.

Ausztria a gazdasági megerősödés útját keresi

A gazdasági problémák nyomultak előtérbe. Starhemberg, Kohn & Co. Michael, az ortodox zsidó wirtschafsführer

— Bécsi levelezőnkől. —

Bécs, virágvasárnap.

Az osztrák közvéleményt gazdasági problémák és tervezetések foglalkoztatják most a legerősebben. Az ideológiai csatározások és köztük az antiszemizmus célkitűzései szépecskén háttérbe szorultak és mellékessé váltak, amióta reng, sőt egyenesen összeomlással fenyeget a gazdasági fundamentum.

Ma nagyobb bajok vannak jelen és ezt a legvakibb zsidófaló is észreveszi, mint az a hajdanvaló „sulys” gond, hogy a zsidók „előretörése” folytán veszélyben az osztrák állam keresztény jellege. Egyéb bajok híjján ugyanis ettől a gondtól főt eddig a homentők feje. Ma Ausztria valutája van veszélyben és innen van, hogy a közvéleményt nem a zsidókérdés izgatja, hanem az a probléma, mi lesz a silliggel, melynek belföldi vásárló erejét meg tudják ugyan menteni a jegybank rendkívüli intézkedései, de amelynek külföldi árfolyama mintegy harminc százalékkal esett.

A Creditanstaltnak mindene van, csak pénze nincsen

Vannak egyéb gazdasági bajok is bőven. Itt vannak például a Creditanstalt gondjai. Az osztrák polgár ijedten kérdezi: Mi lesz ezzel a mammut-intézettel, melynek — hál Istennek — van már busasan honorált vezérigazgatója, ujjászervezett és külföldi potentátokkal felkészített vezérőbízottsága, új szolgálati pragmatikája, de nincsen annyi pénze sem, hogy fedezni lehessen belőle a folyókiadásokat. Már pedig ezzel a bankkal függ össze az osztrák ipar jó háromnegyedrésznél és így az egész osztrák gazdaságnak léte.

Félmillió munkanélküliből 754-en kaptak munkát

A munkanélküliség problémája is egyre izgatottabb. Ugynevezett szezonkezdet van, tavasz, amikor építőiparban, ruházati iparban megindul, illetve meg kéne induljon a termelési munka. Mégis összevissza csak 754 munkással lett kisebb március első felében a munkanélküliek félmillió tábor. Honnan teremtek ki részükre az éhenhalástól megmentő segélyt az államkassza, mely aszályban szenved és tisztviselőinek redukált fizetését is csak részletekben tudja folyósítani.

A közérdeklődés középpontjában a dunai föderáció terve áll. Felbukkanásakor a nagyhatalmak kollektív aktusának és gyorstempójú segítő akciónak minősítette a hivatalos hirdadás. Most már tudjuk, hogy csak újabb surlódási felület az egymással versenyző nagyhatalmak között, melyek mindegyikét a hátsó gondolatok, a politikai célkitűzések tömegei mozgatták és a terv tisztas távolban van attól, hogy valóság, igazi segítség csíholódjék ki belőle.

A dunai konföderáció három Heine sor tükrében

A gazdaságpolitikusok tisztán látják, hogy Németország bevonása nélkül fogyatékos erejű és céltalan lenne a dunai szövetség, hiszen a román, a jugoszláv, a magyar agrár-államok gabonafeleslegét nem tudja felvenni Ausztria és Csehország és viszont ennek a két ipari országnak termelése számára nem tud piacot nyújtani a legyengült vásárló erejű három agrár-állam. Az áhitott kiegyesítt mindkét fél, az agrárius és az ipari rész számára csak a hatalmas felvevőképességű Németország nyújthatja. Franciaország azonban végső fokon nem gazdasági megfontolások alapján pártfogolja a dunai föderáció tervét, hanem azzal a cél

Urania Mozgó

ben székelő Kohn nevű ur a herceg egyik főhitelezője, vagyis, hogy a Heimwehr kasszájába zsidó kézen át csorgott be a pénz. De még tovább is van a fáma szerint. A megszorult Heimwehr-herceget, aki a népgyűléseken fűlértó kappanhangján az „ázsiai fajtát” szidja, dr. Mauthner egyezteteti, Bécs egyik előkelő zsidó ügyvédje s egy Mandl nevű ur, a hirtlen bergi patron-gyár tulajdonosa a bizalmas bartja minden pénzügyi kérdésben. Tehát ahogy Hitler nem tud meglenni a Rudolf Borchardt íródeák segítkezése nélkül, Ausztriában is legalább három zsidó közremunkálása kell ahhoz, hogy az antiszemizmus szervezete működhessek.

Jacob Michael is feladta a harcot

A Ford munkásparadicsomában Detroitban rendőr-sortüz dördült a rakoncátlan, kódó munkanélküliek ellen. A legendás hírv gyufakirály, Ivor Kreuger öngyilkos lett, Bata zlini gyára, a prosperitás mintaképe, hétézer munkást bocsátott szélnek. Nyilvánvaló, hogy ilyen szenációk árnyékában semmiséggé törpül, hogy Jacob Michael, az egyetlen ortodox-zsidó Wirtschafsführer is feladta a harcot, amit már hónapok óta kilátástalanul folytatott konzervatív létezéséért és megszalladt Hágába. Észre sem vették jöförmán a teljes letörését, holott nem olyan messze az idő, amikor 100 millió arany-márkára becsülték a vagyonát és akkora tőkék állottak a rendelkezésére, hogy az infláció zavarai között megszorult német postakincstárt 30 millió arany-márkás kölcsönrel tudta támogatni.

Ausztriában már régideje, hogy Michael befejezte gazdasági tevékenységét. Semmeringi szállodái már két év előtt beadták a kulcsot, szintgyi osztrák vállalata, a Michael, Goitein & Co. cég. Bécsben tehát Michael nem hagy már maga után mélyebb nyomokat. Tulajdonképpen működési, vagy mondjuk vadász-terület nem is a kis Ausztria volt, hanem Németország. Itt, Frankfurtban küzdötte fel magát a Beer Sondheimer fémáru cég „Lehrling”-jéből a gazdasági élet vezérő egyéniségévé. Husz esztendő volt a háboru kitéréskor. Rögton észreveszi a hadseregállítási lehetőségeit, céget alapít és wolfram-fémet szállít a hadseregnek. Majd, a leszerelés után összevásárolja a visszamaradt hadi anyagokat és ezek kel kereskedik. Vagyonával aztán a börzére megy és egyre-másra szerzi meg a bankok, biztosítók és vasuti társaságok többségét, hogy az így rendelkezésre álló tőkéket ingatlan spekulációkra használja fel. A Michael-féle „betörések” a börze nagy szenációi voltak akkoriban. Az ingatlanokon bukott aztán el. Még ma is, amikor vagyoni állománya jelentősen összezsugorodott, 120 háza volt Berlin centrumában és 40 Kölnben. Ezt az ingatlan vagyont persze nagy adósság, mintegy 65 millió márka terheli.

Most már meg sem kísérli, hogy helyzetének kuszát szálait kibogozza. Cserben hagyta vállalatát, Hollandiába menekült és az a hír járja, hogy visszatért régi szakmájához és fémáru üzletet nyit Hágában. Állítólag barátjai adták össze az új vállalkozásaihoz a szükséges tőkét, de az is lehet, hogy át tudott még menekíteni annyi pénzt, hogy önálló boltos lehessen, aki persze pontosan zárni fog majd szombatont.

(g. s.)

Kisebbségi ankét a Zsidó Nemzeti Szövetség szabadegyetemén

Dr. Sulyok István és dr. Marton Ernő előadásai a magyar, illetőleg zsidó kisebbségi kérdéstről

Cluj-Kolozsvár, március 23. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári Zsidó Nemzeti Szövetség szabadegyetemének legközelebbi előadását vasárnap délután hat órakor tartja meg az Ipar-kamara dísztermében. Ez alkalommal a romániai kisebbségi kérdés szerepel a szabadegyetem előadásán. Az ankét során a zsidó kisebbségi problémát dr. Marton Ernő, az Uj Kelet főszerkesztője fogja feltárni, magyar részről pedig dr. Sulyok István fog előadást tartani, a magyar kisebbségi kérdéstről. A Német Párt is részt fog venni az ankétben, de még nem jelölte ki szónokait. A szabadegyetem vasárnapi előadása, illetve a kisebbségi ankét iránt nagy érdeklődés nyilatkozik meg erdélyi kisebbségi körökben.

— Hetvenötmillió dollárjába került a Farm Boardnak a gyapot áresésének megakadályozása. Londonból jelentik: A gyapot áresése megakadályozása az elmúlt évben 75 millió dollárjába került az amerikai Farm Boardnak.

— Lemondott Lettország pénzügyminisztere. Londonból jelentik: Az Evening News r'gai távirata szerint Lengyel lett pénzügyminiszter Lettország pénzügyi nehézségei miatt visszalépett. Lehetségesnek tartják az egész kormány leköszönését.

Roth cipész Unió-u. 9.

Erdély

Temesmegyében

Ujra ár

Cluj-Kolozsvár, március 23. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A napos idő szeszélyes váltakozik a hóhullás vidékeken váratlanul hűlése és a hegyek hótömegek megolvadását mas árvizeket okozott. A kemény tél rendkívül és Erdély hegyvölgyei ter magas hóréteg. Ennek a hőmérsékletének veszélyeket jelenthet. A tavakból az elöntött csak a lakosság és a közreműködése tudja a túlastól.

Az alábbi jelentéselemolnak be a nagyméretű lemről:

Tenger áben

Timisoara-Temesvár, Uj Kelet tudósítójától. Ban dühöngő erővel Bácságban megenyhült Temes visszatértek me duzzadt patakok kiöntött nagyközösek határa Nagyberegszó, Erzsébet Kisberegszó községek segek külső részei viz

A veszedelem a Te lya vasutvonal mentén ahol a vasuti töltési hatalmas tenger

A falvakon kívül ép házcsoportok a vasuti tök. A másfélméteres pusztítja el az elébe

Az árvízveszedelmet hatalmas víztömeg teg fagyott. A vastag jeg sodort háziállatok hu elvitt butordarabok r ságok a legnagyobb e goznak a veszély el fagykéreg teljesen el ősi vetéseit.

A vizözön hat, a v fekvő falut fenyeget Furlugeanu Octavian Vidrighin volt CFR lyes irányítása mellet

több száz munkás emelt a községek e tömeg egyelőre azonban 1500 hold mőfől

melynek több mint f árvízvet azonban így en meggátolni. Cse Nagyberegszó község A községek kilakoltak

A jégton Aradon

Arad, március 23. (Tudósítójától.) Arad megy mint a folyóba ömlő a legnagyobb vesz Egyes helyeken a M ből és az aradkörny elárasztotta. Aradon teres emelkedése fenyegeti. Az utóbb vastagon befagyott tanui lehetnek an amely az egyébként városban egyike a szeti jelenségeknek. indult és a hatalmas ret esalt ki a Maro a Kulturpalotától va

a Maroson hatalmas letkezett. A jégta magasra halmozód

Erdélyszerte borzalmas erővel pusztít az árvíz

Temes megyében hatalmas mentőmunkálatok árán több falvat mentettek meg a biztos pusztulástól. Dicsőszentmárton fele víz alá került

Újra árvíz fenyegeti az 1925-ben is elárasztott Brád bányavárost

Cluj-Kolozsvár, március 23. (Az Uj Kelet tudósítójától). A hat hónapos tél még véget sem ért, Erdély városai fölött a napos idő szeszélyes egymásutánban váltakozik a hóhullással. Mégis egyes vidékeken váratlanul beállt az idő enyhülése és a hegyek között felhalmozott hótelemek megolvadása mindenütt hatalmas árvizeket okozott. Az idei, kivételesen kemény tél rendkívül sok havat hozott és Erdély hegyvölgyeiben több méter magas hóréteg van felhalmozva. Ennek a hőmennyiségnek olvadása óriási veszélyeket jelenthet. Ma már egyes völgyek valóságos tavakká változtak át és a tavakból az elöntött községek házeit csak a lakosság és a hatóságok együttes közreműködése tudja megmenteni a pusztulástól.

Az alábbi jelentések részletesen számolnak be a nagyméretű árvízveszedelméről:

Tenger a vasutvonal mentén

Timisoara-Temesvár, március 23. (Az Uj Kelet tudósítójától). Az első napokban dühöngő erővel pusztító árvíz a Belső-Temes megyében megenyhült. A Bega és a Temes visszatérték medrükhöz, de a megduzzadt patakok kiöntötték és a bányásági nagyközségek határait elárasztották. Nagyberegsgy, Erzsébetfalva, Bogda és Kisberegsgy községek határai és a községek külső részei víz alatt állanak.

A veszedelem a Temesvár-Zsombolya vasutvonal mentén a legnagyobb, ahol a vasúti töltés az egész mező hatalmas tengerré változott.

A falvakon kívül épült tanyaházak és házcsoportok a vasutvonalról jól láthatók. A másfél méteres víz óriási erővel pusztítja el az elébe kerülő akadályokat.

Megfagyott a víz

Az árvízveszedelmet növeli, hogy a hatalmas víztömeg tegnap reggelre megfagyott. A vastag jég réteg alatt az elsodort háziállatok hullái és a házakból elvitt butordarabok rothadnak. A hatóságok a legnagyobb erőfeszítésekkel dolgoznak a veszély elhárításán, mert a fagykéreg teljesen elpusztítja a mezők őszi vetéseit.

Elvezetik a vizet

A vízőn hat, a vasúti vonal mellett fekvő falut fenyegetett elpusztulással. Furlugeanu Octavian prefektus és Stan Vidrighin volt CFR vezérigazgató személyes irányítása mellett

több száz munkás hatalmas gátakat emelt a községek előtt és így a víztömeg egyelőre megállt, elöntve azonban 1500 holdnyi elsőrendű termőföldet,

melynek több mint felét bevetették. Az árvíz azonban így sem lehetett teljesen meggátolni. Csenej, Kisberegsgy és Nagyberegsgy községek víz alá kerültek. A községek kilakoltatási munkálatai folytak.

A jégtorlás következtében Aradon kiöntött a Maros

Arad, március 23. (Az Uj Kelet tudósítójától). Arad megyében úgy a Maros, mint a folyóba ömlő patakok duzzadása a legnagyobb veszedelemmel fenyeget. Egyes helyeken a Maros kilépett medréből és az arad környéki falvak határait elárasztotta. Aradon a Maros másfél méteres emelkedése már-már a várost is fenyegeti. Az utóbbi hetekben a Maros vastagon befagyott és Arad lakói szemtanúi lehettek annak a látványnak, amely az egyébként mérsékelt klímájú városban egyike a legkivételesebb természet jelenségeknél. A Maros jege megindult és a hatalmas jégzajlás óriási tömeget csalt ki a Marospartra. Tegnap este a Kulturpalotától valamivel feljebb

a Maroson hatalmas jégtorlás keletkezett. A jégtáblák négy-öt méter magasra halmozódtak fel és ennek

következtében a Maros kiöntött medréről.

Az áradás elmosta a vár körüli területeket, körülzárta a katonai strandot, a vár mellett levő történelmi nevezetességű harmezőt és a víztömeg csak az arad-temesvári vasutvonal töltésénél állt meg. Sega városrész víz alatt van.

A Maros jobbpartja azonban a legmodernebb technikával szabályozva van és a várost csak úgy érheti komolyabb veszedelem, ha a Maros abnormális méretekben duzzad meg. E pillanatban az árvíz behatolt a villamosművek pincéibe és elöntötte a gyermekórház telkét.

Nagyobb veszélyek mutatkoznak az arad-nagyvárad vasutvonalon.

Kisjenő község mellett az árvíz átörte a gátakat, de a lakosság és a hatóságok együttes munkájával sikerült a réseket betömni.

Socodar községet már három nappal ezelőtt elöntötte a víz és a hatóságok hatalmas munkát végeztek, míg a lakosságot biztonságba helyezték.

A megye többi részeiben is nagy erőfeszítéssel folynak a mentőmunkálatok. Rendkívül érdekes jelenség, hogy az árvíz nem a megyét keresztező Maros és Fehérkörös áradásai, hanem a kis mezei és hegyipatakok idézték elő, amelyek az idő enyhülése következtében felolvadt hómennyiséget magukkal hozták.

Déva, március 23. (Az Uj Kelet tudósítójától).

A Dévától negyven kilométerre fekvő Brád bányavárost a Körös és a városkán áthaladó hegyipatak áradása elöntötte.

A két víztömeg a piactéren egyesült és ma már az utcákon közel fél méternyi víztömeg áll.

Brád lakosai a legnagyobb izgalomban várják a fejleményeket. 1925-ben már hasonló árvíz katasztrófát élt át a község, amikor a másfél méterre emelkedett víztömeg behatolt a lakóházakba és óriási pusztítást vitt végbe. A község teljesen izoláltan áll, mert a környékbeli falvak éppen úgy a Körös völgyben fekszenek, mint Brád és ezeket a falvakat is ugyanaz a veszély fenyegeti. A község házáról telefonon a dévai vármegyei prefekturától kértek segítséget a katasztrófálissá válható szerencsétlenség megállítására.

Dicsőszentmárton is elöntött veszélye fenyegeti

Dicsőszentmárton-Dicsőszentmárton, március 23. (Az Uj Kelet tudósítójától). Kisküküllő megyében a Küküllő folyó kiöntése és a környékbeli hegyekről lefolyó patakok az egész megye területén hatalmas károkat okoztak. Magában Dicsőszentmártonban is víz alá kerültek egyes városrészek. A hidontulsi részeket teljesen elmosta a víz. A Kisküküllő jégzajlása minden valószínűség szerint elmosza a folyón átvezető fahidat is. A

Dohányozni és mégis fehér fogak

Amióta dohányzik, fogai nagy hajlandóságot mutatnak arra, hogy megsárguljanak. A dohányszag is kellemetlen. Kerülje ki mind a kettőt! Használja fogainak tisztításához az erősen aromás és hatásosan tisztító

Tiszta óntubusokban Lei 20 és 32

város legjobban veszélyeztetett része a vasútállomás környéke, mely teljesen víz alatt áll.

A környéken

Szőkefalva, Ádámos, Désfalva és Sövényfalva községek teljesen víz alatt vannak.

Dr. Moldovan vármegyei prefektus nagy hatósági és a lakosságból összehozott segélycsapat élén minden lehetőt megkísérel.

Kolozs megyében állandó a veszély

Cluj-Kolozsvár, március 23. (Az Uj Kelet tudósítójától). Kolozs megyében a Szamos egyes helyeken kiáradt és az árvíznek komoly veszedelme fenyeget. Kolozsváron és a környéken az olvadás tulajdonképpen meg sem indult, itt még minden éjszaka fagy van. A felhalmozott hórétegek olvadása azonban borzalmas következményeket vonhat mag után. A vármegyei prefektúra állandó permanenciára szólította fel a falvak lakosságát és felhívta a bírakat, hogy a lakosság legyen készenlétben az árvíz megakadályozására.

Elkerülhetetlennek tartják a Kreuger-koncern feloszlását

Kreuger háromszázmillió svéd korona adósságot hagyott hátra. A volt svéd külügyminiszter lett a hagyaték gondnoka

Stockholm, március 23. Ivar Kreuger egyéni hagyatékának gondnokaként a stockholmi törvényszék Löffgren ügyvédét nevezte ki, aki néhány év előtt a svéd kormány külügyminisztere volt.

A Kreuger-koncern helyzetét kivizsgáló bizottság megállapította, hogy Ivar Kreuger vállalatának összes komplikált pénz-én kölcsöntranzakcióit személyesen egyedül irányította. A „gyufakirály“ rövidlejárata kölcsönei az első megállapítás

sok szerint 125 millió svéd koronára rugnak. Ezt a pénzt svéd bankok folyósították Kreugernek. Nagyrészt ennek az összegnek a svéd Nemzeti Bank leszámlította. A rövidlejárata külföldi bankkölcsönök összege 175 millió koronára rug. Még nincs megállapítva, hogy ezekre az összegekre mi a garancia.

London, márc. 23. Kreuger családja az öngyilkossá lett trösztvezér végrendeletének végrehajtójává Löffgreen volt svéd

külügyminisztert kérte fel, aki csütörtökön elutazik Stockholmból Párizsba, hogy átvegye a rendőrség által lepecsételt iratokat.

A Kreuger-koncern feloszlását elkerülhetetlennek tartják. Rövidlejárata kötelezettsége hozzávetőleges számítás szerint 300 millió svéd koronára rugnak s ezt a mai gazdasági helyzetben képtelen ség készpénz-visszafizetés útján rendezni.

Nyolcmillió értékű hamis százmárkást hoztak forgalomba Németországban

Egy délamerikából visszatért gazdag kereskedő szervezte meg a bankóhamisítást

Stuttgart, március 23. A stuttgarteri rendőrség egy titkos nyomdát fedezett föl, amelyben hamis százmárkásokat gyártottak. Rengeteg tömegekben állították elő a százmárkásokat és a pénzhamisítók közül eddig hat egyént tartóztattak le. A főcinkos egy Schröder nevű kereskedő, aki két hónappal ezelőtt tért vissza Dél-

amerikából sok pénzzel.

Schröder a legmodernebb litografáló és számológépeket szerzett be és saját kezében preparálta a pénzjegyekhez szükséges papírost, amihez nagyon jól értett. A hamisítást nyugodtan és biztonságosan folytathatta volna, ha a háztulajdonosnak nem tűnt volna fel az a külön-

nös jelenség, hogy a műhelyben éjjelnappal dolgoztak, ugyanakkor, amikor a stuttgarteri litografiákban egyáltalában nem volt munka. Maga szeretett volna meggyőződni a műhelyben folyó munkáról, de a műhely idegenek előtt mindig zárva volt. A háziur gyanút fogott és bejelentette az esetet a rendőrségnek.

A stuttgarteri rendőrség nagy apparátus fogott a nyomozáshoz és rövid idő alatt kiderítette, hogy Schröder a pénzgyártást nemcsak Stuttgartban üzte, hanem „fiókja“ is volt egy délamerikai városban, amelyet az ottani közbiztonsági hatóságok nyomban lefoglaltak. Mindössze nyolcmillió márkányi hamispénzt állítottak elő, amit egy agilis és jól megszervezett banda terjesztett el a német birodalom területén.

A készletből a „gyárban“ másfél millió márkányi hamispénz került elő, amely feltűnően jól sikerült. Alig lehet őket megkülönböztetni a valódi példányoktól. Az eddigi letartóztatottakon kívül még 20 letartóztatás várható.

Mindenkinck fontos értesítés!!!

A Sport harisnyaaruházat április 1-ig visszavonhatatlanul feloszlatom, a raktáromban található árukészletet minden elfogadható áron elárusítom

SPORT Aruház C. Reg. Ferd. (v. Wesselényi-u.) 16.
Április elseje után udvaron, földszint 1. ajtó

Nem emén

magyar,

gi kérdéskör...
g venni az an...
ki szónokát...
api előadása...
t iránt nagy...
g erdélyi ki...

ába került...
ot áresésének...
l jelentik: A...
ozása az el...
rába kerül...
k.

pénzügyi...
k: Az Eve...
orint Lengal...
ország pénz...
alépett. Leho...
kormány le...

Politikai offenzívára készül a Cionista Világszervezet?

Az amerikai cionista vezérőlbizottság erőteljes határozatot hozott Anglia Palesztina-politikájának tisztázására

Abdulah emirrel tárgyal a cionista exekutív Transzjordániában

London, március 23. Az utóbbi időkben tapasztalható bizonyos zsidó politikai megmozdulásokból arra lehet következtetni, hogy a cionista exekutív erős offenzívára készül a mandatórius hatalom jelenlegi Palesztina politikája ellen, amely guzba köti a zsidó országépítést és egy erőteljes politikai akcióra felkészülten várja a French-jelentés publikálását. Erre utalt Brodetsky professzor londoni nyilatkozata, amelyben közölte, hogy az exekutív tagjainak többsége Jeruzsálemba utazik és ott akarja bevárni az országfejlesztési igazgató jelentését.

Abdulah emirrel tárgyal a cionista exekutív

Farbstein már ott van. Megérkezése után néhány nappal kihallgatáson volt Arlosoroffal a főkörmányzónál, a legújabb távirati jelentés pedig arról ad hírt, hogy Farbstein és Arlosoroff Transzjordániába utaztak át, ahol Abdulah emirrel folytattak fontos tárgyalásokat, amelyeknek nagy jelentőséget tulajdonítanak a jövendő, annál is inkább, mert másnap Sir Arthur Wauchope palesztinai főkörmányzó is Transzjordániába érkezett repülőgépen.

Brodetsky és Neumann, — aki néhány napig Berlinben tartózkodott, — szintén utban vannak Palesztina felé. Ezzel egyidejűleg pedig Genfben, Filadelfiában, Londonban és Párizsban mutatkoznak a politikai offenzíva előjelei, egyrészt a revidzionisták oldalán, akik az Abbas Hilmi féle legendákkal való alálímítás helyett a Népszövetségnél és a Népszövetség tagállamainál indították meg politikai akciójukat az angol kormányzat ellen, másrészt a hivatalos cionista körök és a cionizmus nemzsidó barátai részéről.

Kérdőre vonják a gyarmatügyi minisztert Palesztina-politikájáról

Néhány nappal ezelőtt Painlevé, a volt francia miniszterelnök szállott sikra felütést keltő erővel Anglia Palesztina-politikája ellen, most pedig az angol alsóházban hangzott el egy interpelláció, amely kérdőre vonta a gyarmatügyi hivatal palesztinai mulasztásaiért. Dávid Adams munkáspárti képviselő kérdést intézett Sir Robert Hamilton gyarmatügyi miniszterhez, hogy milyen lépéseket tett eddig az 1931 február 13-ki Macdonald-lelvi végrehajtása irányában és mi történt azokkal az ígéretekkel, amelyek szerint a kormány a „lehető legrövidebb időn belül” meg fogja vizsgálni és meg fogja állapítani, hogy Palesztinában mely állami és más földek állanak rendelkezésre, vagy lehet rendelkezésre állítani a zsidó kolonizáció szolgálatában.

A gyarmatügyi miniszter kurta választ adott. Azt mondotta, hogy rövidesen megadják a szóbanforgó vizsgálatokat, de jelenleg még nincs abban a helyzetben, hogy további felvilágosítást adjon ebben az ügyben.

Az amerikai cionisták politikai határozatai

És míg Londonban kiterő válaszokkal odázza el az angol kormány a zsidó országépítés legégetőbb kérdéseit, míg Jeruzsálemben zárt ajtók mögött készíti French kormánybiztos országfejlesztési jelentését, — Filadelfiában Nahum Szokolov, a Jewish Agency és a Cionista Világszervezet elnökének részvételével nagyfontosságú értekezletet tartott az amerikai cionista szervezet vezérőlbizottsága. Az értekezlet határozata felszólítja a Cionista Szervezet vezetését, hogy a zsidó nép és az angol hatalom közötti viszony tisztázása érdekében lépjen közvetlen tárgyalásokba az angol kormánnyal. Mindenek előtt: a palesztinai zsidó bevándorlás, a zsidó földvásárlás kérdése, a Balfour-deklaráció és a mandátum rendelkezéseinek maradéktalan teljesítése. Macdonald miniszterelnöknek, Chaim Weizmannhoz intézett levelében

tett ígéretek végrehajtása várnak tisztázásra, hogy a palesztinai közigazgatás, mindezeket a feladatokat, amelyeknek eddig nem tett elgeet, végre becsülettel teljesítse. A határozatot felhívja továbbá a cionista exekutívot, hogy gyakorlati lépé-

„Április 24-én, a porosz választásokon végleg likvidálni fogjuk a kampós kereszties sarlatánokat” — jelentette ki Braun porosz miniszterelnök

Berlin, március 23. A porosz Landtag tegnapi ülésén dr. Otto Braun miniszterelnök rendkívül érdekes politikai beszédet tartott. Braun többek között a következőket mondotta:

— Aki egy pillantást vet a nemét köz életre, azt állapítja meg, hogy közelítünk legjellegzetesebb vonásait, a belső harcok alkotják. Jó az, ha véleményeltérések vannak, ezeket azonban nem szabad revolverrel, vagy boxerrel elintézni, mint ahogyan az a mi politikai életünkben szokássá vált. Meg kell valljuk, hogy az egykori Vadnyugat és bizonyos Balkán-államok egy magasabb kultúra kifejezését képviselik azonos állapotokkal szemben, amelyek ma nálunk uralkodnak.

Dr. Winterfeld képviselő elpanaszolta, hogy nem tetszik neki a diákokkal szemben alkalmazott elbánás. Azt válaszolva neki: a német nép széles körében nem tetszik a diákok magatartása. Nem kell túrnunk azt, hogy az egyetem az ökölnék elsőbbségi joga legyen a fejjel szemben. Valamikor a boxer olyan egyének attribútuma volt, akik jólelkűségéből éltek meg. Ma olyan diákköröknek az attribútuma lett, akik

seket tegyen meg abban az irányban hogy a mandátum értelmében, a Jewish Agency és a palesztinai közigazgatás között állandó jellegű együttműködés épüljön ki egy rendszeres zsidó bevándorlás és kolonizálás megindítása érdekében, azokon a ma még lakatlan nagy területeken, amelyek a Jordán folyó és Palesztina keleti határa között terülnek el.

Nahum Szokolov, aki vendégként vett részt a tanácskozáson, — de bizonyosan közel állott azoknak tendenciáikhoz — felszólalásában kifejtette, hogy mindeddig nem kapott semmilyen hivatalos információt a French-jelentés tartalmáról, de ha az eddig elterjedt kezezőtlen hírek igazaknak bizonyulnak, egy cionista exekutív teljes erejével fogja fel venni a harcot French javaslati ellen.

nacionalistáknak nevezik magukat. Tudom, hogy a diákok minden komoly erőfeszítéseik ellenére is egy zavaros jövő előtt állanak és kétségbeesés és reménytelenség tölti meg lelküket. Azzal azonban, hogy kölesőnösen beverik egy más fejét, még sem javítottak sorsukon.

— Ha a nemzeti szociálisták államcsinnel akarják az alkotmányos jogokat megszüntetni, természetesen, hogy a köztársasági lakosság nem fogja ezt lenyelni. Arról van szó, hogy a mi nyomortól és szükségektől tépett népünket szabad prédául kell hagyni egyes lelkiismeretlen, pszichopatológikus, hisztérikus embereknek, vagy pedig meg kell kísérlni a közös sors szolidaritása és önmegtartó munka révén leküzdeni a borzalmas nyomort, hogy egy jobb jövőnek mehessünk elébe. Március 13-án az első visszautasító gesztus volt a nagyuló politikai sarlatánokkal szemben. Vereségük április 10-én még hatalmasabb kell hogy legyen, április 24-én pedig a porosz Landtag-választásokon véglegesen likvidálni fogjuk ezeket a politikai sarlatánokat.

KÜZGAZDASÁG

Megállt a defláció

Az elmúlt héten 100 millió lejjel emelte a Banca Nazionale a bankjegyforgalmat

Bucuresti-Bukarest, március 23. A Banca Nazionale most tette közzé legutóbbi március 12-ikéről keltezett helyzetjelentését. Eszerint a visszszámítási tábla 12 milliárd 400 millió lejt tett ki, az elmúlt heti 12 milliárd 391 millió lejjel szemben. A 9 milliós emelkedés egészen lényegtelen. A bankjegyforgalom 22 milliárd 530 millió 660 ezer lejre emelkedett, az elmúlt heti 22 milliárd 432 millió 804 ezer lejjel szemben. Ebben az évben először történt meg, hogy a Banca Nazionale a bankjegyforgalom emelkedéséről számol be. A 10 milliós lejes emelkedés azt jelentheti, hogy legalább is pillanatnyilag megszűnt a deflációs tendencia.

A kimutatás szerint az állam teljesen kimerítette a rendelkezésére álló 2 milliárdos előleget. Ezenfelül 3 milliárd 267 millió lejjel van nyitva az állam a Banca Nazionale könyveiben. Az

arany fedezeti stókk 9 milliárd, 220 millió lejt tett ki az elmúlt heti 9 milliárd 217 millió lejjel szemben. A növekedés 3 milliót tett ki. Ennek megfelelően a tiszta arany és a kötelezettségek közötti arány 34.99 százalékra emelkedett. A devizastókkal együttesen 36.7 százalékos fedezeti arány, tehát egy százalékkal nagyobb, mint a törvényesen kötelező minimum.

Fizetéseképtelenség. Blatt és Wohl ko lozvári deszkarakatár fizetéseképtelenséget jelentett be. Aktívai ötszörösen meghaladják a passzívát. A céget egyik üzletfele 45 ezer lejes követelése erejéig kényszerítette a fizetéseképtelenség beadására. A jóllérvének örven dő és korrektségéről közmert cég egy éven belüli száz százalékos kiegyezést ajánlott fel hitelezőinek.

HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

EGYESÜLETI ÉLET

Az Akademiá Barisszia ma, csütörtökön este pontosan 9 órai kezdettel tartja heti összejövetelét a Diákmenzán (Honvéd u. 11.). Előadást tart Salamon László „Goethe az ember és a költő” címmel. Kérjük a barissziánusok teljesszámú és pontos megjelenését.

Orvoszi szakülés. Az E. M. E. orvosi szakosztályának legutóbbi, f. hó 21-ki ülésén dr. Grünwald Ernő 2 érdekes esetét ismertette. Az egyik egy 16 hónapos gyermek tüdőgyulladás után fellépett tüdőtályogja, a másik egy szamárköhögés után jelentkezett tüdővész és légmell. Mindkét igen ritka és súlyos komplikáció gyógyulással járt. Dr. Koleszár és dr. Szigethy hozzászólása után dr. Koleszár László folytatta sorozatos, a rákról szóló előadását. Rendkívül nagy tudással és az összes idevágó kutatások tökéletes ismerete alapján felépített előadásában a rákos szövetek és sejtek életét, növekedési feltételeit, a sejtek szaporodási módját tárgyalja. Megtudjuk, hogy a nobeldíjas Warburg kísérletei szerint a ráksejtek csak a savi kémhatás (Ph.) bizonyos fokát mutató szövetben szaporodnak. A különböző kutatók vizsgálatai, a rák keletkezésének külső sebzéssel való összefüggésének kimutatása és különösen a rákos szövetek mesterseges tenyésztése valamint állapotba való sikeres átváltása azok az utak, amelyeknek haladva előbb-utóbb a rák keletkezésének misztériuma teljesen meg lesz fejtve. Az illusztris előadó legközelebb a táplálkozás és rákképződés közötti összefüggésről fog előadást tartani.

Dela Comunitatea Izralita din Cluj. — Cluj Izraelita Hitközség

77—1932.

Hirdetmény pászka ügyben!

A kedvezőtlen időjárás folytán ezidén csak korlátozott mennyiségű Pészachliszet lehetett előállítani és így csak azt a pészakamennyiséget lesz módunkban kiszolgáltatni, amely tényleg előjegyve lesz.

Ennélfogva figyelmeztetjük a t. tagjainkat, hogy saját érdekében jelenték be a pészakaszükségletét a hitközség Titkári Hivatalban C. Regele Ferdinand 54. szám alatt, legkésőbb március hó 31-ig d. u. 3 és 6 óa közt, hogy mindenkinek kívánságát mennyiség és minőség szerint kielégíthessük.

Felhívjuk a t. közönség figyelmét arra, hogy a kultuszminiszter egyetértőleg a belügyminiszterrel 209.894—18.263. szám alatt körendeletet bocsátott ki az összes prefektusokhoz, melyben közli, hogy pászkat csakis hitközségek készíthetnek és bocsathatnak forgalomba. Ugyazintén eltiltja a rendelt, hogy hitközségi engedély nélkül szállítsanak pászkat egyik helységről a másikba és felhívja a hatóságokat, hogy az engedély nélkül előállított, forgalombahozott vagy egyik helységről a másikba szállított pászkat kobozzák el. A hitközség, hogy feleslegessé tegye az idegenből való behozatalt, a lehető legminimálisabbra állapítja meg a pászkarakat.

Egyben figyelmeztetjük azokat, akiket viszonyaik arra készítetik, hogy ingyen vagy kedvezményes áru pászkat igényeljenek, hogy feltétlenül fentjelzett időben jelentkezzenek eziránt, mert később jelentkezők semmiféle kedvezményben nem fognak részesülni.

Cluj, 1932. évi március hó 20.

A Titkári Hivatal.

— A Stahlhelm a német elnökválasztás második menetében semleges marad. Berlinből jelentik: A Stahlhelm kiáltványt bocsátott közre, melyben tudatja a tagjait, hogy az elnökválasztás második menetében semlegeseknek kell maradniok. Elhatározásukat azzal indokolják, hogy Hindenburg nem menesztette környezetéből azokat, akik az 1918 novemberi eseményekért felelősek.

Az év leshirebb könyve

Axel Munthe San Michele regénye. Két kötet füve 234 lej, német kötve 400 lej. Előfizetve portómentesen küldi Lepage Cluj.

Könny harcol

Szerdán is

A diákok

Bucuresti-Bukare Uj Kelet tudósítója amelyet a bukaresti diákjai indítottak sztrájk proklamálása utközésekben kulmi Az új ügyvédörvény szakadatlanul folyó utközésekben joghat két egyetem joghat utján, gyűléseken kérték a joghallgat módosítását s mindseknek a megsemm akadályozzák a fia az érvényesülésben gesitette, hogy időt terjesztették a felsőől szóló törvényjav bözö megszorításol orvostanhallgatókkal gatókkal szemben. kezdeményezett sztr don általános diáks dett, mert a tudomá hallgatói szolidaritá többi diákkategóriá

Htfőn már nem is a bukaresti egyetem tason egyetlen előad meg a professzorok, egyedül Válcovici k ter tartotta meg elő és orvosi karon egy tartottak.

Jorga átiratban é temek rektorait ar diáksztrájkot nem ni és amennyiben dulkan elő, el fog temek be

Ez a fenyegetés nem diákokat, akik keo sztrájkot. Az orvosi nagyok részt akartak kon, de a kint várak dályozták őket eber dás is keletkezett.

Az első

Délután az összes értekezletet tartottak otthonban és elhatár felvonulást rendezne höz.

A szenátus előtt m örkordon várta a megakadályoztak épületbe beh

Összeütközésre került gumibotokkal dolgoz

A diákok közül m megsérül

Ugyancsak sérüléseke dan vizsgálóbíró, Sto egy harminc rendő

Jorga ellen

A szenátus épüle

Dr. KULCSÁR

Bevezet

individual ps

Tartalmi kivonat lélekismerete. — Az irányította egység. fogvatékoság. — fogvatékoság. — létrejöttének tényező kosság-érzés kompenz. lysis fejlődésvonala. jellem. — A tehetség hibák. — Idegesség — züllés és bűnözés. — lémája. — A kultura. idegesség gyógyítása. Függelék: Az indiv története.

Ara 98 Lei. — UJ KELET könyv

Legszebb tartós fényű kemény gallér az „UNIO”-nál készül

Könnyfakasztó bombákkal és gummibottal harcol a bukaresti rendőrség a két nap óta tüntető diákság ellen

Szerdán is több sebesültje volt a diáktüntetésnek. Kétezer diák a kora reggeltől késő estig tüntetett Bukarest uccáin

A diákok megverték egy orvos-ezredest, aki nyugalomra szolgáltatta fel őket

Bucuresti-Bukarest, március 23. (Az Uj Kelet tudósítójától). Az a mozgalom, amelyet a bukaresti és jasi egyetemek diákjai indítottak és amely tegnap sztrájk proklamálásában és véres összeütközésekben kulminált, nem mai keletű. Az új ügyvédtörvény megszavazása óta szakadatlanul folyik az agitáció a fenti két egyetem joghallgatói körében. Sajtó utján, gyűlések és memorandumokban kérték a joghallgatók az ügyvédtörvény módosítását s mindazoknak az intézkedéseknek a megsemmisítését, amelyek meg akadályozzák a fiatal ügyvédjelölteket az érvényesülésben. A helyzetet elmérgesítette, hogy időközben a kamara elé terjesztették a felsőbb oktatás reformjáról szóló törvényjavaslatot, amely különböző megszorításokat léptet életbe az orvostanhallgatókkal és műegyetemi hallgatókkal szemben. A joghallgatók által kezdeményezett sztrájkmozgalom ilyen módon általános diáksztrájkká terebélyesedett, mert a tudományos és filozófiai kar hallgatói szolidaritásból csatlakoztak a többi diákkategóriák megmozdulásához.

Kitör a sztrájk

Htfőn már nem is folyt rendes munka a bukaresti egyetemeken. A jogi fakultáson egyetlen előadást sem tarthattak meg a professzorok, a tudományos karon egyedül Válcovici közlekedésszügyi miniszter tartotta meg előadását. A filozófiai és orvosi karon egyetlen előadást sem tartottak.

Jorga átiratban értesítette az egyetem rektorait arról, hogy semilyen diáksztrájkot nem hajlandó megtűrni és amennyiben rendezvények fordulnak elő, el fogja rendelni az egyetemek bezárását.

Ez a fenyegetés nem ijesztette meg a diákokat, akik kedden is folytatták a sztrájkot. Az orvosi karon az orvoshadnagyok részt akartak venni az előadásokon, de a kint várakozó diákok megakadályozták őket ebben, miközben verekedés is keletkezett.

Az első tüntető felvonulás

Délután az összes fakultások diákjai értekezletet tartottak a Gutenberg-u. diák otthonban és elhatározták, hogy tüntető felvonulást rendeznek a miniszterelnökhöz.

A szenátus előtt megerősített csendőrkordon várta a diákokat, akiket megakadályoztak abban, hogy az épületbe behatoljanak.

Összeütközésre került sor. A karhatalom gummibottal dolgozott.

A diákok közül mintegy harmincan megsérültek.

Ugyancsak sérüléseket szenvedtek Bogdan vizsgálóbíró, Stoenescu ügyész, mint egy harminc rendőr és több járőkelő.

Jorga ellen tüntettek a diákok

A szenátus épületétől a diákok a

Neamul Románesc, Jorga személyes lapjának szerkesztője elé vonultak és a miniszterelnök ellen tüntettek. Ezután a királyi palota elé akartak vonulni, de ebben megakadályozták őket. A tüntetés a késő esti órákig tartott.

Összeütközés diákok és rendőrség között

Délutánban 300 főnyi diákcsoport gyűlt össze az Erzsébet Boulevardon és

a rendőrprefektúra elé vonultak, hogy tegnap letartóztatott társaik szabadonbocsátását követeljék.

A rendőrségi palota udvarán tüntetni kezdtek, mire a rendőrprefektus csendőrséget vezényelt ki, amely a tüntető diákokat fokozatosan kiszorította az épületből, majd a Calea Victorieiról.

Közben néhány összeütközés is történt újabb letartóztatásokkal.

A diákok a Nemzeti Színház előtt gyűltek ismét össze, ahol vezetőik beszédet intéztek hozzájuk, felszólítva, hogy délután 3 órakor újból gyűljenek össze a Gutenberg uccában levő diákotthonban, ahol folytatni fogják a tanácskozást és megbeszélnek a további teendőket.

Az összes főiskolák előtt folytatódik a tüntetés

Utközben összeütköztek a csendőrökkel. Több sebesülés történt. Egy diákdelegáció innen a rendőrségre, a másik Jorga miniszterelnökhöz ment. A miniszterelnök a kereskedelmi akadémiában tartott előadást. Az akadémia épülete

előtt a rendőrök szétszórta a tüntetőket. A rendőrség elé mintegy háromszáz főnyi diákcsoport vonult és erővel be akartak hatolni. Végül is egy kisebb delegáció jutott be Marinescu rendőrprefektus elé.

A délután folyamán a diákok nagy tömegekben lepték el a város uccáit és rendkívüli arányú tüntetéseket rendeztek. A szenátusnak csaknem valamennyi ablakát beverték, az épület előtt pedig a rendőrség két autóját felgyújtották.

Az eddigi összeütközések során mintegy kétszáz diák és harminc rendőr sebesült meg. Az esti órákban kivezényelték a lovasságot, amely remélhetőleg helyreállítja a rendet.

A bukaresti rendőrség a tüntetők ellen kedden este használt először könnyfakasztó bombákat. Két ilyen bombát dobta a tüntetők közé.

Soknak a szeme megdagadt, ezek nem tudták mire vélni a dolgot és a közeli gyógyszerárakba lisettek segítségért.

Szerdán délelőtt egy óra tájban a Piccadilly étterem előtt mintegy 1500 diákot igyekezett a csendőrség feltartóztatni. A diákok dorongokkal és vascsővel felfegyverkezve vonultak fel.

Egy orvos-ezredest, aki megkérdezte tőlük, hogy miért nem vonulnak haza nyugodtan, megverték.

Lapunk zártakor a tüntetés Bukarest uccáin még tart.

A törvényszék felmentette a Kereskedelmi Hitelintézetet a Lőrinczy által hamisított betétkönyv kifizetése alól

A törvényszék elutasította a Hermanstädter Bank kereselét, amelyben a 300 ezer lejes hamis betétkönyv kifizetéséért a Kereskedelmi Hitelintézetet perelte

Cluj-Kolozsvár, március 23. (Az Uj Kelet tudósítójától). Lőrinczy Mózes betétkönyvhamisítási ügyei egyre sürűbben foglalkoztatják a kolozsvári törvényszék polgári tanácsait. A Lőrinczy által hamisított betétkönyvek kifizetését a Kereskedelmi Hitelintézet bíróság döntésétől tette függővé és eddig már néhány per került a törvényszék elé. Jogerős ítélet egyetlen ügyben sem hangzott még el. Szerdán délelőtt a Lőrinczy-komplexum egyik legérdekesebb perét tárgyalta a törvényszék Linzmayer tanácsa. Emlékeztetés, hogy Lőrinczy hamisításai a Hermanstädter Banknál elhelyezett 300 ezer lejes jellegű betétkönyvvel kapcsolatban robbantak ki. Még a múlt év júliusában a Kereskedelmi Hitelintézet értesítette a Hermanstädter Bankot, hogy a folyószámláján levő összeget fel akar-

ja venni. Ekkor a Hermanstädter igazgatója közölte a bankkal, hogy az elszámolás esetén a nála letétként elhelyezett 300 ezer lejes betétkönyvet is kompenzálni óhajtja.

Az elszámolás folyamán azonban a Hermanstädter Bank nem kompenzáta a betétkönyvet, azzal, hogy az előző közlés téves volt, mert a betétkönyv nem a Kereskedelmi Hitelintézetre, hanem a Lezárt Bankra szól. A szóbanforgó betétkönyv csak augusztus elején került ismét a Kereskedelmi Hitelintézethez. A betétkönyvvel megjelent a bankban egy fiatalember és érdeklődött, hogy a bank hajlandó-e azt kifizetni. A bank elvette a betétkönyvet és írást adott róla, melyben azzal, hogy a betétkönyv hamis, elutasította annak kifizetését. Ekkor jelentkezett a Hermanstädter

Bank a betétkönyv tulajdonosaként, de a Kereskedelmi Hitelintézet a kifizetést ekkor is megtagadta. Ilyen körülmények között került bíróság elé a per. A tárgyaláson a Kereskedelmi Hitelintézetet dr. Fischer Tivadar képviselte, aki beszédében kifejtette, hogy a bank nem fizetheti ki a betétkönyvet, mert ezt a betétet senki nem fizette be a pénzüntézethez. A bank ezt könyveivel igazolni tudja és így nem lehet kénszeríteni arra, hogy olyan betétet fizessen ki, melyre nem történt befizetés.

A bíróság elfogadva dr. Fischer Tivadar érvelését, a Hermanstädter Bankot kereselést elutasította. Az ítélet azért jelentőségteljes, mert a Lőrinczy-ügy további perei számára is precedenst teremt.

A liberális párt hivatalos lapja a jobboldali szélsőséges pártok nyílt támogatásával vádolja a kormányt

„Az mindegy, hogy a tűz a ház jobb, vagy balsarkán üt ki“

Bucuresti-Bukarest, március 23. (Az Uj Kelet tudósítójától). A Viitorul ma délutáni számában igen energikus hangú cikket közöl a szélső jobboldali alakulatok ellen. A lap a tutovai pótválasztással kapcsolatban, ahol a kormány tudvalevőleg a vasgárda, Jorga személyesen az antiszemita liga, a delegált prefektus pedig az ugyancsak antiszemita kamatellenes liga jelöltjeit támogatja, a liberális párt hivatalos lapja szükségesnek látja leszögezni, hogy a kormány és a szélsőséges elemek közötti barátkozás nem vezetett jó eredményre.

„Az utóbbi időben — írja a Viitorul — az államhatalom sorba meghajol hol a vasgárda előtt, hol a kamatellenes liga veszélyes aberrációi előtt, hogy végül is a kamarában Jorga szellemi gyámsága alatt a cuzista demagógia szolgálatába állítsa magát. Ezért igazán nem volt érdemes kiüzni a kamarából a kommunistákat,

mert akik a rendet akarják szolgálni, nem tehetnek különbséget különböző demagóg áramlatok cégtáblái között. A jobboldali áramlatok excesszusai demokráta felfogás számára épp oly veszedelmet jelentenek, mint a Moszkva égisze alatt folytatott propaganda. A kamatellenes liga, a cuzismus, a vasgárda, a szociális felvonulás szolgálataiba vannak állítva. Ezek a szélsőséges akciók nem egyebek, mint népies megfogalmazásai a kommunisták által követelt társadalmi felvonulásnak. A különbség csak az, hogy míg a román tömegek érzéketlenek a vörös zászló alatt folytatott propagandával szemben, addig a naiv fülek egyre inkább hajlanak a meghamisított nacionalizmus zászlói árnyékában kifejtett tévelygések felé.

Önként adódik a kérdés: mit akar a kormány? Hova akar jutni? Demonstrálni óhajt a pártokkal szemben? A pártok saját erejükből fognak erre vá-

laszolni. Nekik nincs szükségük egy tehetetlen kormány protekciójára. Kötelességünk azonban jelezni a veszélyt, rámutatni erre a fenyegetésre. Az elégedetlenségnek ebben az atmoszférájában a tömegeken elhatalmasodó pszichózisban bármely demagógia a holnapi tűz szikráját jelentheti. Az aztán mind egy, hogy a tűz a ház jobb, vagy balsarkán lobban fel. Öntudatos kormánynak kötelessége megakadályoznia a tüzet és elfojtania a tüzfészket. Érthetetlen az a magatartás, amelyet a kormány a jobboldali szélsőséges áramlatokkal szemben tanúsít. Organikus gyöngesége volna ez vagy kiszámított bátorítás?“

Eddig szól a liberális párt hivatalosának cikke. Amelynek leközlése nem volna teljes, ha nem tennék fel a kérdést: vajjon mit tett a liberális párt a szélsőséges jobboldali áramlatokkal szemben addig, amíg hatalmon volt.

Dr. KULCSÁR ISTVÁN:
Bevezetés az individual pszichológiába
 Tartalmi kivonata: Az ősember lélekismerete. — Az egyén, mint célirányította egység. — A szervek fogyatékosága. — A „fiziologias fogyatékoság“. — A fogyatékoság létrejöttének tényezői. — A fogyatékoság-érzés kompenzációja, a személyiség fejlődésvonala. — Az ideges jellem. — A tehetség. — Gyerekkori hibák. — Idegesség és elmebaj. — Elzúllás és bűnözés. — Szexuális problémája. — A kultura. — Nevelés. — Az idegesség gyógyítása. — Önevelés. — Függelék: Az individualpszichológia története.
 Ara 98 Lei. — Kapható az UJ KELET könyvosztályában.

MÁRCIUS 24.
UJ KELET
 ma, csütörtökön
 ettel tartja meg
 menzán (Hon-
 Salamon László
 a költő" cím-
 sok teljesszámu
 M. E. orvosi
 f. hó 21-ki
 2 érdekes ese-
 egy 16 hóna
 után fellépett
 számárköhögés
 és légmell.
 os komplikáció
 leszar és dr.
 dr. Koleszár
 a rákról szó-
 gy tudással és
 tökéletes is-
 előadásában a
 ttanát, növeke
 aporodási mód
 hogy a nobel-
 erint a ráksej-
 (Ph.) bizonyos
 aporodnak. A
 tai, a rák ke-
 l való össze-
 ülönösen a rá-
 nyészete vala-
 átoltása azok
 előbb-utóbb
 ruma teljesen
 is előadó leg-
 rákképződés
 adást tartani.
 din Cluj. —
 ózség
ászka
 lytán ezidén
 észachlisztet
 k azt a pász-
 an kiszolgál-
 zve lesz.
 k a t. tag-
 en jelentsék
 tközés Tit-
 rdinand 54.
 s hó 31-ig d.
 denkinek ki-
 ség szerint
 velmét arra,
 retértőleg a
 8.263. szám
 i, hogy pász
 t, hogy pász
 etnek és bot-
 nten eltiltja
 gedély nél-
 helységből
 atóságokat,
 illított, for-
 elységből a
 pozzák el.
 sé tegye az
 lehető leg-
 a pászka-
 at, akiket
 y ingyen
 t igényel-
 zett időben
 ésőbb je-
 nyben nem
 20.
Hivatal.
 kválasztás
 s marad.
 elm kiált-
 n tudatja
 tás másod-
 ell marad
 ndokolják,
 tette kör-
 8 novem-
 önyve
 nyve. Két
 e 400 lej.
 Lepage
zül

HIREK

— Ismét felveszik a francia—olasz flót tárgyalásokat. Londonból jelentik: A „Daily Telegraph“ diplomáciai tudósítása szerint újabb kísérleteket tesznek, hogy a hadihajó-állomány felett folytatott olasz-francia tárgyalások fonalát ismét felvegyék. A híradás szerint Franciaország hajlandó beleegyezni abba, hogy a Földközi tengeren ugyanolyan hajóhada legyen, mint Olaszországnak.

— Egy halálraítelt kalandjai. Párizsból jelentik: A marokkói Fezben egy osomó detektív jelent meg az ottani francia liceum tanáranak, Louis Fabrenak a lakásán és a meglepett professzort előállították a rendőrségre, ahol közölték vele, hogy 1921 óta halálra van ítélve és mint szökevényt körözik. A megremült tanárt Párizsba szállították, ahol kiderült, hogy Louis Fabret, aki 1917-ben német hadifogságba került, a fogoly táborban az ujonnan elfogott francia katonáknál állandóan a franciaországi helyzet iránt érdeklődött és ezért fogoly társai azt hitték, hogy a németek számára a hadifoglyok közt kémkedik. Mivel a háború befejezése után Fabre nem tért vissza Franciaországba, hanem a genfi gimnáziumban vállalt tanári állást, incontinamian folytatták le ellene a pert és a tárgyaláson halálra is ítélték. A tanár 1928-ban visszatért Franciaországba és pályázott tanári állásra. Pályázata alapján Marokkóba küldték. A katonai hatóságok most értesültek hollétéről és elrendelték letartóztatását. A felsőbb katonai hatóságok az ügyet most revízió alá vették és a legfőbb katonai bíróság a halálos ítéletet megsemmisítve, elrendelte Fabre szabadonbocsátását.

— Megjelent a Gyilkos husvéti száma. A Gyilkos husvéti száma a rendes tízlejes áron került forgalomba s a szenzációs közlemények egész sorozatát közli. Főbb közlemények: A detronizált Janovics Indig Ottó nyilatkozata válóperéről és Bajor Giziről, Kun Richard, a fegyenc, Farmati bőröndös tragédiája egy kihuzott fog miatt, Lengyel Irén faluzó primadonna lett. Miért bojkottálták a románok a váradi újságíró klubot? Nem kapják meg pénzüket a Transsylvania Bank betétesei, dr. Róth Hugó újból melléfogott, Polydor meghalt Szatmáron, Btkv.-és szerkesztők a Cs'kaban, Rauca Izidor mindenáron ügyvéd akar lenni, Szatmári panoptikum, Mádi Pálból hajesár lett, Maramarosi levelek, P. Gulácsy Irén bucsut mondott Erdélynek, Megverték a vásárhelyi mozcézárt, Miért lépett ki a botfalui és vásárhelyi cukorgyár a kartellből? Kis mese egy vásárhelyi bármuriról, Szőke Jóska, a vig betörő Nagybányán, Dicsőszentmártoni képek és más számos érdekes közlemény.

— Zita excelszárné amerikai propaganda-utrá indul. Londonból jelentik: A „Chicago Tribune“ jelentése szerint Zita exkirályné a westminsteri herceg által rendelkezésére bocsátott yachton Ottó, Adelheide és Charlotte nevű gyermekei kíséretében Amerikába, Bostonba fog utazni, ahol Pálffy és Erdődy grófnál lesz vendégségben. Amint a lap tovább jelenti a yacht visszafelé való útjában Madeira szigetére is el fog látogatni. Ha Zita exkirályné az ehhez szükséges engedélyt megszerzi, úgy Ausztria utolsó császáryának hamvait a hajó fedélzetére szállítják, majd pedig Tirolba viszik, ahol az Iselel nevű hegyen fogják örök nyugalomra elhelyezni. Az Angliai és amerikai ilyen tárgyú jelentéseket monarchista részről az utóbbi időben azonban többször megcáfolták.

— A náciak pert indítottak a porosz kormány ellen. Münchenből jelentik: A nemzeti szociálista párt vezetőjének javaslatára a párt ügyésze, dr. Frank ügyvéd pert indított a porosz kormány ellen, amelyben kéri annak megállapítását, hogy azok a rendelkezések, amelyeket a porosz kormány a „nemzeti szociálista párt ellen léptetett életbe, akotmányellenesek. A per tulajdonképeni alapját a porosz belügyminisztérium által elrendelt házkutatások képezik, amelyek a talált iratok lefoglalásával eredményezték, valamint az a körülmény is, hogy a porosz kormány rendelete szerint állami és közvédelmi alkalmozottaknak nem szabad nemzeti szociálista szervezetekbe lépniük. A benyújtott keresetben azt is követelik, hogy a porosz kormány szolgáltatassa vissza a lefoglalt iratokat, mert azokra a pártnak a további választási harcok vezetésénél szüksége van.

— Briand egy fiatal nőre hagyta vagyonát. Párizsból jelentik: Briand barátai hosszas keresés után sem találtak végrendeletet a nagy államférfi után, úgy, hogy ezt most hivatalosan is bejelentették a hagyatéki bíróságnak. Briand után csak igen kis vagyon maradt és ezt röviddel halála előtt ajándékozási szerződéssel egy fiatal asszonyra ruházta át, akinek nevét azonban még legközelebbi barátai sem ismerik. A cochereli kisbirtok életfogytiglani hasznélvezetét régi barátnőjére, Jobuert asszonyra hagyta, akinek halála után a birtok Briand nővéreinek gyermekeire száll.

— Agyonlőtte anyósát egy prágai közrendőr, mert nem adott pénzt mulatozására. Prágából jelentik: Heickel Vencel prágai közrendőr, aki már négy esztendő óta áll szolgálatban, a mai nap folyamán agyonlőtte Hrdlicka Rozália nevű anyósát. A gyilkosság indító oka abban volt, hogy a közrendőr rendkívül mulatós ember volt, aki állandóan pénzért pumpolta anyósát, aki jómódu asszony hírében állott. A mai nap ismét pénzt kért Heickel Vencel anyósától, aki azonban már megunta vője pazarlását és kereken megtagadta az újabb pénzügyi támogatását. Heickel polgári ruhába öltözve megjelent anyósa lakásán és előzőleg zsebébe csuszította szolgálati revolverét is. Amikor anyósa kérését nem hallgatta meg, előrántotta revolverét és a ház udvarán agyonlőtte Hrdlickánét, aki azonnal hol tan esett össze. A gyilkos eleinte menekülésre gondolt, de később megváltoztatta tervét és önként jelentkezett a rendőrségen, ahol letartóztatták.

— Elhözött egyéneknek a természetes „Ferenc József“ keserűvízkúra hatalmasan előmozdítja a bélműködést, a testet könnyedé teszi s tiszta fejet és nyugodt alvást teremt. Az orvosi szakirodalom kimutatja, hogy a Ferenc József víz a máj és a végbél felé irányuló vértudulásoknál, valamint aranyérvél és prosztatájoknál is áldados hatást fejt ki. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

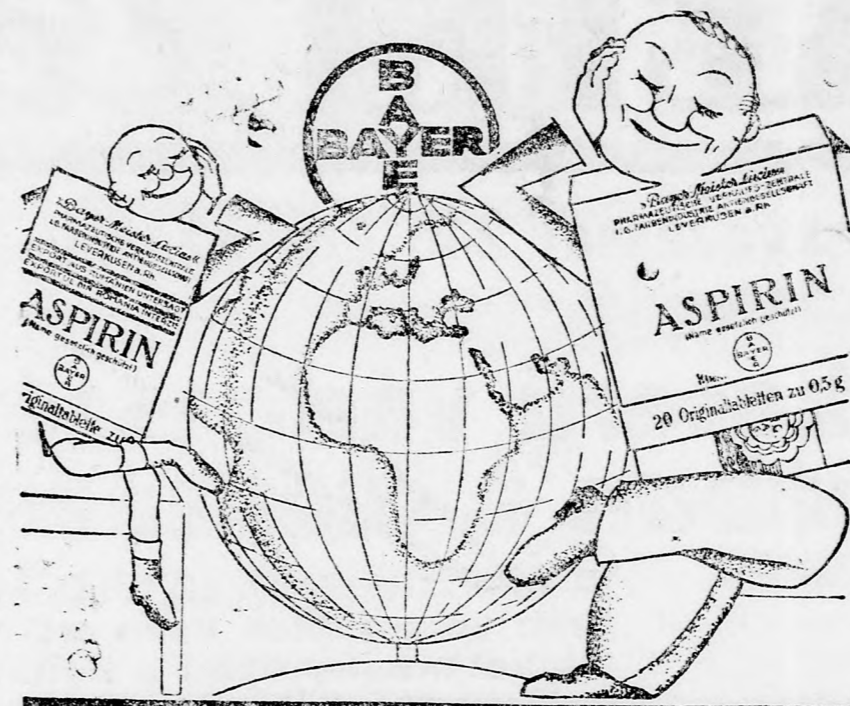
— Hawaiián nő a munkanélküliség. Londonból jelentik: Hawaiián nő a munkanélküliség és fokozódik a gazdasági válság a termények exportlehetőségeinek csökkenése következtében.

— Forradalmi megmozdulás készül Peruban. Londonból jelentik: A perui Libertadóban forradalmi megmozdulást tettek ártalmatlanná. A forradalmárok felkelésre akarták bírni a kaszárnyák legénységét azzal az álhírrrel, hogy Sanchez Cerro elnök váratlanul meghalt. A karhatalom idejében közelépett s leszerelte a lázadási kísérletet. A mozgalom értelmi szerzőjét és vezéreit lefogták.

— Glasner főrabbi Adár 7-i beszéde. Glasner Akiba kolozsvári főrabbi Adár hó 7-én nagyszabású beszédet tartott az év nagy halottairól. A szépen felépített beszéd első részében Mose Rabbénu történelmi méltóságát vázolta, majd az elmúlt évben elhunyt zsidó nagyságokról emlékezett meg. Különösen megkapó volt beszédének ama része, amelyben néhány Ullmann Salamon beszercei főrabbi, az ortodox központi iroda elnökeinek emlékét idézte és rámutatott arra a veszteségre, amellyel a beszercei főrabbi halála sújtotta a zsidóságot.

— ELET ÉS MUNKAKEDVÉT fokozza az Ovomaltine.

— Karin Michaelis hatvan éves. Karin Michaelis, a dán írónő március 20-án ünnepelte születésének hatvanadik évfordulóját. Karin Michaelis majdnem valamennyi regénye, novellája és dolgozata megjelent a világ műveltségének nyelvében is. 22 évvel ezelőtt „A veszedelmes életkor“ című regénye irodalmi és szociológiai, valamint szexuális problémák középpontjába került. Ez idő óta nevét mindenhol emlegetik, ahol a szexuális élet problémáiról, a házasságról és szociális pedagógiáról van szó. Regényei közül különösen a következő művei ismeretesek: „A gyermek“, „Ulla Fangel sorsa“, „Bakfiskok“, „Leány a cserepekkel“, „Egy asszony szabaddá teszi magát“ és a sokat olvasott Bibi-történetek. „Lángoló napok“ című essaykötete a mai kor kérdéseiről szóló megfigyeléseit és tapasztalatait tartalmazza. A publicisztikai területen Karin Michaelis különleges álláspontot képviselt, amikor csodálatos csökkönyösséggel emelt szót kényes kérdésekben. Ismételten sikra szállott a házasságon kívül született gyermek és anya érdekében és számos cikkében a háborús és a háború utáni idők mindennapi erkölcsét tette vita tárgyává.

ASPIRIN tabletták reuma, nátház és fájás ellen, csak is eredeti csomagolásban, 20 és 2 tablettával.

— Hideg és borult időjárás várható. Budapestről jelentik: A Meteorológiai Intézet időjárásprognóza szerint az évszakhoz képest továbbra is hideg és borult időjárás várható, főként délen és délkeleten havazáshajlammal.

— Eljegyzés. Gertner Helént Petroseni eljegyezte Friedmann Károly Arad.

— Greta és Marlène. A véletlen úgy hozta, hogy egy és ugyanazon a héten egyszerre szerepelnek két kolozsvári mozgó műsorán Greta Garbo és Marlène Dietrich, a női filmszínjátész két riválisa. A Blaue Engel megjelenése óta tagadhatatlanul folyik közöttük a harc. Greta csodálói körömszakadtáig állítják, hogy Marlène tehetségtelen s minden varázsa a Ubaiban nyugszik; Marlène csodálói viszont egyszerűen butának titulálták Gretát. A Sanghai expressz, amelyet a Magyar Színház vetít Marlène Dietrichkel és az inspiráció, amelyben Greta Garbót viszi vízszóra a Select-mozgó, mindenesetre újabb alkalmat fog adni a két filmszínész közötti összehasonlításra. Marlène megjelenéséig hiányzott bármilyen mérőszköz, amellyel Greta Garbo értékét lemérni lehetett volna. Most, hogy az összehasonlításra megvan az alap, meg lehet állapítani, hogy Greta Garbo, akárcsak Chaplin, valami újat kreált a filmjátékban. Tipust: a nőt. A nőiességet. Ezzel szemben Marlène Dietrich igazi tehetség és tehetségnek, ritka hajlékony ságu anyagnak bizonyul Sternberg, a zseniális regisseur kezében. Marlène Dietrich, az ideális interpretáló. Amig Greta Garbo kreál, addig Marlène Dietrich tökéletesít. Mindketten egyforma művészi erővel és egyforma hatással.

— RENDES BÉLMŰKÖDÉSÉT az Artin drage biztosítja.

— Bezárnak a párizsi mozik. Párizsból jelentik: A francia főváros mozi-tulajdonosai elhatározták, hogy a színházak március 29-től kezdődő bezárásának időpontjától a maguk részéről szüneteltetni fogják a mozielőadásokat a közterhek súlyossága miatti tiltakozásul. A Paris Soir közli, hogy Flandin ma fogadta a szinígazgatók küldöttségét, akik előadták a súlyos terhekkel kapcsolatos panaszukat.

— A Deutsche Bank und Diskontogesellschaft 240 millió márkát ír le az adások tételeiből. Berlinből jelentik: A Deutsche Bank und Disconto Gesellschaft az adások tételeiből 240 millió márkát kénytelen volt leírni. A pénztézet 100 és 500 ezer márka közötti követeleéseinek 15 százaléka veszett el. A fél-millióval magasabb követelések ennél jóval kisebb hányada került leírásra.

— Amerikai kistűkőr. Londonból jelentik: Newyorki kereskedelmi körökben él az a meggyőződés, hogy rövid időn belül számítani lehet az amerikai Farm Board gabonakészleteinek jelentékeny csökkenésére. — A Washington állambeli Teninóban bankesőd nyomán pénzhány állott elő. A kereskedelmi kamara a pénzhányon segített, fából készült váltópénzt bocsátott ki. A faháncsra nyomott negyed-, fél- és egydolláros utalványok néhány nap alatt eltűntek a forgalomból, mert numizmatikusok százszázalékos felárral is vásárolták a teninói faháncspénzt. — Newyorkban a Lindbergh-fiu eltűnése óta 1400 személyt hallgattak ki minden eredmény nélkül. — Newyorki jelentés szerint E. Brown halálraítelt gyilkos utolsó kívánságához képest kivégzését hangosfilmre felvették. Az elkészült filmet bemutatták Newyorkban.

«BAYER» dicsőséges
ASPIRIN-mestere
hatalmad hírével
az egész világ tele,
eléd járunk, hogy
halát mondjunk néked,
mert megváltottad
a beteg emberiséget!

NAPRÓL NAPRA

Lehetségesnek tartják, hogy Reinhardt teljesen vissza fog vonulni a szín házak vezetésétől s évenként legfeljebb egy-két rendezést vállal. Híre terjed annak is, hogy eladni készül híres leopoldskroni kastélyát.

— Öt amerikai egyetemen létesítettek eddig Necking-szalonokat, amelyek arra vannak hivatva, hogy az ifjúságot a kétes éjszakai lokáloktól és báróktól távol tartsák. Érdekes, hogy az intézmény felállításáért leghevesebben egyházi férfi, Manning püspök harcolt, aki azon a nézeten van, hogy helyesebb ha az ifjúság nyilvánosan találkozik és táncol a Necking-szalomban, mint ha éj jel titokban keresik fel a bárókat, ahol a súlyos alkoholt fogyasztják. A Necking-szalomban meghatározott időben bárzene van s mindent kiszolgál, ami az amerikai cukrászdákban szokásos.

— A római katolikus egyházban eddig 551 szentté avatás történt. Legtöbb szentje van Olaszországnak (271), utána sorban következnek Franciország (116), Spanyolország (55), Belgium (13), Németország és Anglia (6—6). A többi országok szentjei nem haladják túl a hármas számot.

— Anita Loos és Somerset Maugham írók Hollywoodban a Metro-Goldwyn filmgyár számára scenáriumokat írnak.

— Délafrikában az illegális gyémántkutatók féken tartására gépfegyverekkel felszerelt páncélos autókát járatnak a gyémántföldeken éjjel-nappal. A gépkocsik éjjelenként fényszórókkal világítják be a gyémántföldeket. Számos letartóztatást foganatosítottak jogosulatlan gyémántásással próbálkozók sorából.

— Ritola finn futó 41 éve ellenére indul a losangelesi olimpiáson 5 és 10 ezer méteren és a marathoni távon.

— A moszkvai Prawda szerint az állami könyvtár archivumában egész sor nyilvánosságra nem hozott Goethe-kéziratot találtak. Közük van egy költemény, amelyet Goethe Sukovski orosz költő albumába írt, továbbá Potoczki grófhöz intézett levelei.

Meghívó

A Kishitelbank és Takarékpénztár Rt. Reghin ezuton meghívja a t. részvényeseit az 1932. április 3-án d. e. 10 órakor a zsidó iskolában megtartandó rendkívüli közgyűlésre.

Tárgysorozat:
1. Uj igazgatóság és felügyelőbizottság választása.
2. Esetleges indítványok.

Az Igazgatóság.

